

Obsah.

— I.

Boje Lumírovců 1—26.

Hesla stoupců ›Lumíra« a ›Osvěty«. — Vznik sporu mezi Lumírovcí a národníky a jeho příčiny. — První boje o kosmopolitický směr v české poesii. — Projev Nerudův. — Neutěšený stav české literatury v letech sedmdesátých. — Článek E. Krásnohorské ›Obraz největšího básnictví českého«. — Účinek jeho na Sládka a Vrchlického. — Almanach ›Máj« z r. 1878 a posudek jeho od Vrchlického a Krásnohorské. — Projev Sládkův o novém směru české poesie. — Replika F. Schulze. — R. Pokorný a satira ›Žlutý pes«. — ›Revue Slave« o současné poesii české. — E. Krásnohorská o Hálkovi a nové generaci básnické. — Sládkův článek ›Kritika a kritikářství«. — Odpověď Schulzova a Krásnohorské. — Kosinovy ›Hovory Olypské«. — Smířlivý projev Sládkův. — Pypin o kosmopolitismu a nové škole básnické v Čechách. — Polemika Sládkova proti Pypinovi. — Osobní útoky Sládka a Pokorného. — Neruda uznává oprávněnost obou směrů, kosmopolitického i národního. — Dozvuky bojů Lumírovců a jejich výsledek. — Projevy Krásnohorské a Schulzovy o realismu. — Hennequinův výklad termínů: idealism, romantism a realism. — Neruda a K. Světlá jako průkopníci realismu. — Slovanský směr básníků, zastoupených v almanachu ›Máji« na r. 1878. — ›Almanach české omladiny« z r. 1879. — Časopis ›Ruch«, věnovaný slovanské vzájemnosti literární. — ›Slovanský sborník«, redigovaný Ed. Jelínkem. — L. Čech o národní literatuře podle vzoru realistických spisovatelů ruských

II.

Realism 27—56.

Založení kritického listu vědeckého ›Athenaea« r. 1884. — Masarykův článek o prostředcích, jak zvelebovati naši literaturu naukovou. — Významná úvaha Aug. Seydlera o naší práci kulturní. — Spory o Libušin soud a Rukopis královédvorský. — Gebaurův článek o potřebě dalších zkoušek RKZ. — Důvody Gebaurovy o podvrženosti rukopisů.

— Rozpoutání boje o rukopisy vlivem žurnalistiky. — Hlasování zástupců vědy o pravosti rukopisných podvrhů. — Nezřízené útoky na Gebaura, Masaryka, Golla a jiné odpůrce pravosti rukopisů. — Hostinský proti omezování volnosti a svobody vědeckého badání. — Sporem rukopisným vyhranil se kritický a vědecký směr, jemuž se dostalo názvu »realism«. — »Čas«, orgán českých realistů. — Úvodník »Času«: »Naše dvě otázky« od H. Schauera a bouře jím rozpoutané. — Přesný program »Času«. — Metodu, tendenci a obsah českého realismu filosoficky formuluje Masaryk. — Zájem o realistickou literaturu ruskou. — Romantikové proti realismu. — Nejasnost v pojmání uměleckého realismu. — Realistické hry v Národním divadle. — Zevrubný výklad Hostinského »O realismu uměleckém«. — Současná kritika česká. — Hlídka Literární a Literární Listy. — Kritické zásady H. G. Schauera. — Shoda jejich s kritikou realistů ruských. — Kriticko-polemické stati V. Mrštíka. — F. Schulz a Zola. — V. Mrštík a Zola. — Článek L. Čecha »Nová literární revoluce«.

III.

Symbolism a dekadence 57—81.

Reakce proti naturalismu v literatuře francouzské. — Úsudek Ed. Roda o Zolovi. — G. Lanson o novém hnutí uměleckém. — Zmatek v pojmání hesel a směrů literárních. — Spis J. Hureta o literárních školách francouzských. — Skupina symbolistů a dekadentů. — Snaha jejich pochopiti vnitřní podstatu, duši věcí. — Vnitřní nazírání, bezprostřední zření, intuice bezpečný prostředek poznávací. — J. Zeyer o významu intuice. — Zenon Przesmycki o cílech a aspiracích nového umění symbolického. — Przybyszewski o podvědomých stavech duše. — Nové výrazové prostředky: symbol a suggestce. — Podněty a motivy nového umění. — Souvislost jeho s romantismem. — Vliv Baudelaireův a R. Wagnera. — Nietzsche a estetika modernistů. — První boje o nové umění v Čechách. — »Čas« proti F. X. Šaldovi. — Jaroslav Kvapil proti t. ř. kritice moravské. — Zástupci její, Šalda, A. Procházka a Jiří Karásek, se obhajují. — »Lumír« reaguje na jejich kritiky a paroduje básně Karáskovy a Procházkovy. — Boje za volnost kritiky a za nové umění. — F. X. Šalda o novém umění. — Studie jeho »Synthetism v novém umění« a »K otázce dekadence«. — Šalda posuzuje básně českých symbolistů. — Kritické zásady Šaldovy. — Diletantní kritika Jiřího Karáska. — Vzor jeho Anatol France. — Karáskovy výklady o dekadenci. — Projevy jeho sebevědomí autorského. — Změněný ráz kritických a estetických názorů Karáskových. — Kritické studie jeho. — A. Procházka jako kritik. — Jeho názory na umění. — Dekadence je mu vrcholem a nejvyšším bodem, k němuž může dospěti umění. — Obrana dekadence proti výtkám, že je antisociální a nečeská. — Překonává dekadenci. — Jeho kritické studie. — »Moderní Revue«, orgán mladého hnutí. — Šalda odbočuje z tohoto sdružení a kritizuje je.

IV.

Česká Moderna 82—104.

Literární revoluce, vzbuzená článkem Macharovým o V. Hálkovi. — Strany v boji účastněné. — Vznik pokrokového hnutí ve studentstvu. — Hnutí šíří se i v jiných vrstvách společenských. — »Rozhledy«, orgán strany pokrokové. — Shoda programu »Rozhledů« s realismem v otázkách sociálních a literárních. — F. V. Krejčí, přední kritik strany pokrokové. — Jeho názory na kritiku. — Kolísá mezi kritikou vědeckou a impresionistickou. — Vykládá nové umění jako syntesu dřívějších směrů, romantismu, parnasismu a naturalismu. — Za nejvýznačnější rys nového umění prohlašuje umělecký individualism. — Odmitá výtku eklekticismu a bezbarevnosti. — Zastává se volnosti básnické a připouští i oprávněnost dekadence, ale vytýká jí mnohé nedostatky. — Zvláštní stanovisko J. Vorla, kritika z tábora pokrokového. — Vznik Katolické moderny. — Orgán její »Nový Život«. — Chce reformovat poesii a umění katolické. — Brzký rozklad její. — »Naše Doba«, orgán realistů po zániku »Athenaea«. — Obsah článku Macharova o Hálkovi. — Spor o Hálka vnějším signálem k boji mezi starou a mladou generací. — Pokračování bojů o moderní názory na umění a kritiku. — Vrchlický posuzuje článek Macharův. — F. Schulz, E. Krásnohorská a F. Zákrejs proti Macharovi. — Machar ujímá se mladých. — Vznik České Moderny. — Manifest její. — A. Procházka, Jiří Karásek a redakce »Nového Života« proti manifestu. — Brzký rozklad a rozchod České Moderny. — Mladí proti sobě. — Hilbert na obranu Vrchlického. — Nový »Lumír« střediskem části mladých spisovatelů. — Odklon jejich od »Moderní Revue«. — Prohlášení K. Sezimy. — Ot. Theer »K psychologii nejmladších«.

V.

Slovensko 105—113.

Hurban—Vajanský o poměrech na Slovensku. — Persekuce Slováků. — Program literární. — Slavjanofilství a jeho účinky. — Odpor proti kosmopolitismu. — Hurban—Vajanský posuzuje nepříznivě Vrchlického »Dojmy a rozmary«, »Hilariona«, »Šumavskou idyllu«, »Sfinx«, básně K. Kučery, časopis »Lumír«, — Chválí V. Vlčka a F. Tábořského. — Hviezdoslav o Vrchlickém. — Uznání Vrchlického.

Realistické hnutí na Slovensku. — Vliv český na Slováky studující v Praze. — Šrobár o vlivu Masarykově. — Kritika poměrů na Slovensku. — Řeč Bencúra-Kukučina o možnosti nápravy. — Brožura »Slovensko« od Smetanayho. — Snaha o obrodu mravní. — O práci osvětové. — O otázce československé. — Stanovisko k literární tvorbě. — »Nár. Noviny« proti »Hlasu«. — Škultéty proti družině »Hlasu«. — Hviezdoslav o mladé generaci. — Shrnutí výtek proti »Hlasistům«. —

VIII

Brožura Marginova »Novoveká filosofia a Slováci«. — Nejmladší generace ujímá se zásad »Hlasistů« a oceňuje jejich zásluhy.

Rejstřík jmenný. 117—120.

Literatura,

hlavně souborná.

Ferd. Strejček: Lumírovci a jejich boje kolem r. 1880. Praha 1915. (Rozpravy Čes. akademie. III. č. 40).

J. Herben: Deset let proti proudu (1886—1896). Praha 1898.

Ant. Hartl: H. G. Schauer. (Pokroková Revue VII. 1911.)

Spisy H. G. Schauera. Praha 1917.

V. Mrštík: Moje sny. Pia desideria. I., II. Praha (1902—3).

J. S. Machar: Knihy feuilletonů. Praha. I. 1901; II. 1902.

F. V. Krejčí: Dekadence. (Naše doba II. 1895).

F. V. Krejčí: Deset let mladé literatury. (Rozhledy XII. 1. 1902)

F. X. Šalda: Juvenilie. Praha 1925.

V. Šrobár: Počiatky slovenského obrodění (Sborník slovenskej mládeže. Budapešť a Praha 1909).

Ant. Štefánek: Obrodění na Slovensku (Slovenská čítanka. Vyd. Moravsko-slezská beseda v Praze. 1911).

Ostatní literatura je uvedena v textu.
